

۳۰ میلیون دلار سرمایه‌های هندی‌ها در بندر چابهار جذب شد

در حالی حدود ۱۸ ماه از امضای قرارداد سرمایه‌گذاری ۱۲۰ میلیون دلاری هند در بندر چابهار می‌گذرد که مقام مسؤول مناطق آزاد از جذب ۳۰ میلیون دلار از این سرمایه‌گذاری خبر داد.

اواخر اردیبهشت سال گذشته طی مراسمی با حضور مهرداد بذریاش، وزیر سابق راه و شهرسازی و وزیر بنادر، کشتیرانی و ابراهه‌های هند، قرارداد سرمایه‌گذاری شرکت هندی IPGL در بندر چابهار امضا شد.

بر این اساس قرارداد تجهیز و بهره‌برداری از پایانه‌های کانتینری و کالای عمومی بندر شهید بهشتی چابهار به مبلغ ۱۲۰ میلیون دلار و مدت ۱۰ سال به امضای ۲ طرف رسید.

حدود ۱۸ ماه پس از این اتفاق، اخیراً مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار از ثبت نهایی قرارداد ۱۲۰ میلیون دلاری سرمایه‌گذاری در این بندر خبر داده و گفته است: تاکنون ۳۰ میلیون دلار این سرمایه‌گذاری تحقق یافته است.

به گزارش تسنیم، اواخر شهریور امسال وزارت خارجه ایالات متحده آمریکا طی بیانیه‌ای از لغو معافیت تحریمی بندر چابهار خبر داد.

این در حالی است که چند روز قبل سایت هندی «اکنونیک تایمز» - چهارشنبه‌شب گذشته - در خبری اعلام کرد: معافیت از تحریم‌های آمریکا روز سه‌شنبه منقضی شد، اما طبق اطلاعات موق، هند توانسته این تمدید را تا اوایل سال آینده از آمریکا دریافت کند. بر اساس این گزارش، مذاکرات فشرده‌ای در این زمینه انجام شد و هند بر ضرورت عملیاتی بودن بندر چابهار در چارچوب طرح اتصال منطقه‌ای خود تأکید کرد. پیش‌تر نیز هند توانسته بود معافیت تحریمی آمریکا برای این بندر را تا ۲۸ اکتبر دریافت کند.

رشد ۱۰هزار واحدی شاخص کل بورس

در جریان معاملات دیروز بازار بورس اوراق بهادار تهران، روند شاخص‌های اصلی بازار همچنان صعودی بود و شاخص کل با ثبت رکوردی تازه در نیمه‌اول معاملات، موفق به عبور از مرز ۲.۲ میلیون واحد شد.

در این‌روز، بازار در حالی به کار خود ادامه داد که نمداهای تأثیر گذار مانند «فملی» (ملی صنایع مس ایران) و «هستنا» (سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی) نقش بسزایی در رشد شاخص داشتند.

شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران با افزایش ۰.۳۲ درصدی نسبت به روز شنبه، رشد ۱۰ هزار واحدی را تجربه کرد و به رقم ۳,۲۱۷,۷۵۰.۶۷ واحد رسید. شاخص کل (هم‌وزن) نیز با رشد ۰.۱ درصدی، ۱۰۰۰ واحدی افزایش یافت و در سطح ۹۲۸,۹۰۵.۳۵ واحد ایستاد. آمار معاملات تا این لحظه نشان‌دهنده افزایش فعالیت

در بازار نسبت به روزهای اخیر است. لازم به ذکر است ارزش معاملات انجام‌شده در این زمان بالغ بر ۵۲۹,۴۷۲ میلیارد ریال بوده است.

روز گذشته نمادهای «فارس»، «فولاد» و «شینا» بیشترین تأثیر مثبت را بر رشد شاخص کل داشتند در مقابل نمادهای «ووری» و «پارسان» بیشترین تأثیر منفی را به همراه داشتند. برخی معاملات پرتأثیر و تأثیر گذار به شرح زیر گزارش شده‌اند: با توجه به آمارها، بازار بورس تهران در میانه روز ۱۱ آبان با پیشگامی نمادهای بزرگ صنعتی و معدنی، روند صعودی خود را حفظ کرده است. هر چند تاوام نوسان در قیمت‌های کامودیتی و اخبار پیرامون نرخ ارز تنها همچنان بر نوسانات کوتاه‌مدت بازار تأثیر گذار است. گشتی است صندوق‌های طلا نیز در محدوده صفر تابلو خود را آغاز کردند.

شرایط پرداخت تسهیلات ارزی اعلام شد

در راستای تسهیل در بازپرداخت اقساط صندوق توسعه ملی و جلوگیری از متضرر شدن تسهیلات‌گیرندگان بابت تأخیر در تأمین ارز برای بازپرداخت اقساط، تأمین ارز صرفاً به منظور بازپرداخت اقساط صندوق توسعه ملی به تسهیلات‌گیرندگانگی که فاقد درآمد ارزی حاصل از صادرات هستند، از طریق اداره عملیات ارزی بانک مرکزی و به نرخ فروش حواله تالار اول مرکز مبادله ارز و طلای ایران امکان‌پذیر شده است.

طبق اعلام بانک مرکزی درباره قسمت ترتیبات نحوه تأمین ارز بابت مصارف ارزی مرتبط با تسهیلات ارزی و در راستای تسهیل در بازپرداخت اقساط صندوق توسعه ملی و جلوگیری از متضرر شدن تسهیلات‌گیرندگان بابت تأخیر در تأمین ارز برای بازپرداخت اقساط؛ تأمین ارز صرفاً به منظور بازپرداخت اقساط صندوق توسعه ملی به تسهیلات‌گیرندگانی که فاقد درآمد ارزی حاصل از صادرات هستند، از طریق اداره عملیات ارزی این بانک و به نرخ فروش حواله تالار اول مرکز مبادله ارز و طلای ایران امکان‌پذیر است و تأمین ارز بابت موضوع مذکور در پورتال ارزی با سامانه مرکز مبادله ارز و طلای ایران متوقف می‌شود.

در این راستا، در صورت وجود هر گونه ابهام درباره وضعیت درآمد ارزی حاصل از صادرات، متقاضیان باید مراتب را از اداره رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی این بانک استعلام و پیگیری کنند. ضمناً تأمین ارز بابت سهم‌الشرکه (آورده) متقاضیان در ارتباط با تسهیلات صندوق توسعه ملی، کماکان از طریق مرکز مبادله ارز و طلای ایران در چارچوب مفاد قسمت «ل» از بخش چهارم مجموعه مقررات ارزی بلامانع است.

گزارش «وطن امروز» از ضرورت ورود مجلس به ضعف نظارت بر قیمت کالاهای اساسی

کشاورزی فراموش شده؟

خوراک دام و دانه‌های روغنی تخصیص داد تا قیمت نهایی

کنترل شود. وزارت جهاد کشاورزی نرخ مصوب گذاشت و حتی با تزریق مرغ منجمد برای چند روز قیمت را پایین آورد اما بازار خیلی زود دوباره بالا رفت و به محدوده ۱۴۰ تا ۱۸۰ هزار تومان رسید. چنین رفت و برگشت سریعی در قیمت، علامت تورم عمومی نیست؛ علامت این است که زنجیره از تولید تا کشتار گاه و تواریع، ضعف نظارت داشته است. اگر نهاده ارزان داده شده و ثبت سفارش تا چند ماه بعد انجام شده، چرا باید قیمت مصرف‌کننده اینطور از دست برود؟ این همان پرسشی است که طراحان استیضاح مطرح کردند و وزارتخانه هنوز پاسخ شفاف‌ی به آن نداده است.

بازار برنج وارداتی هم گواه دیگری بر ضعف نظارت است. برنجی که با دلار ۲۸۵۰۰ تومانی وارد می‌شود، اگر در زنجیره رسمی توزیع بماند باید حدود ۶۰ تا ۷۰ هزار تومان به دست مردم برسد اما در بازار آزاد تهران، همین برنج تا ۳ برابر رقم مورد نظر دولت فروخته شد و وزیر مجبور شد بگوید فروش بالاتر از این رقم تخلف و مشمول تعزیرات است. این یعنی کالایی که دولت برایش منابع ارزی گذاشته، در لایه‌های میانی یا از شبکه خارج شده یا با قیمت‌های چندبرابری عرضه شده و ابزارهای نظارتی وزارتخانه نتوانسته جلوی آن را بگیرد. وقتی دولت پول را داده، کالا را آورده و حتی قیمت هدف را هم اعلام کرده اما مردم باز هم ۲ برابر می‌خرند، مسؤول اول، همان وزیری است که باید بازار را بگیرد.

■ حلقه واردات در دست ۱۰ شرکت

در دل همین نابسامانی‌ها، موضوع مهم دیگری هم هست که مجلس روی آن دست گذاشته: انحصار و ابهام در واردات نهاده‌های دامی. نمایندگان می‌گویند بخش عمده‌ای از واردات دست حلقه‌ای کمتر از ۱۰ شرکت است و به جای اینکه وزارتخانه این حلقه را بشکند و نام و میزان ارز‌گیرندگان را علنی کند، عملاً با همین ساختار کنار آمده است. از طرف دیگر، امدار می‌بیند در سامانه بازار گاه نهاده را دیر و کم می‌گیرد و ناچار است در بازار آزاد با چند برابر قیمت بخرد. خروجی این دوگانه انحصار/کمبود را مردم سر سفره خود می‌بینند. اینجاست که استیضاح معنا پیدا می‌کند: وقتی وزیر در برابر مطالبه شفافیت ارزی، اعلام اسامی واردکنندگان و بستن راه‌های رانت تعلل می‌کند، مجلس ناچار است با ابزار استیضاح او را وادار به پاسخگویی کند. در این میان، یک نکته واقعی را هم

خط‌ریلی شلمچه- بصره؛ حلقه طلایی پیوند ۲ ملت

ریلی استراتژیک در آینده نقشی تعیین‌کننده خواهد داشت. به همین بهانه جمعی از کارشناسان حوزه حمل‌ونقل ریلی از ایران و عراق در نشست‌ی مشترک، نظرات خود را در رابطه با نقش شبکه ریلی در تقویت روابط تجاری و گردشگری بیان کردند. مهندس علی حسون، مسؤول پرونده ریلی اندیشه‌کده البرواق بغداد، در این نشست گفت: اتصال ریلی به سایر کشورها مزایای فراوانی دارد و در این زمینه اتصال به همسایگان از اهمیت بالاتری برخوردار است. منطقه خاورمیانه بویژه ایران و عراق که سالانه بیش از ۱۲ میلیارد دلار کالا و میزان بالایی از مسافران را بین یکدیگر تبادل می‌کنند، بیش از هر زمان دیگر به چنین اتصالاتی نیازمند هستند. دولت عراق به صورت رسمی اعلام کرده کارکرد این خط ریلی رفاه در جابه‌جایی مسافران در سفرهای زیارتی، تفریحی و درمانی است، اما راه‌آهن می‌تواند در نقش انتقال کالا

نباید پنهان کرد؛ همه تقصیرها گردن یک وزارتخانه نیست. تأخیر بانک مرکزی در تأمین بخشی از ارز ثبت سفارش‌ها، رفت و برگشت‌های دولت درباره ایجاد یک سازمان واحد

بازرگانی و تنظیم بازار، و دوگانگی قدیمی صمت/جهاد در تجارت مواد غذایی، همگی در بی‌ثباتی قیمت‌ها مؤثر بوده اما این واقعیت‌ها مسؤولیت وزیر را ساقط نمی‌کند. وزیر جهاد کشاورزی طبق قانون، رئیس کارگروه تنظیم بازار اقلام خوراکی است و باید این ناهماهنگی‌ها را با دیپلماسی درون‌دولتی حل می‌کرد، نه اینکه آنها را بهانه کند. وقتی نتیجه نهایی در بازار این است که کالا با نرخ مصوب دولت نمی‌رسد، برای مردم و برای مجلس مهم نیست اختلاف‌نظر بین جهاد کشاورزی و صمت چقدر بوده؛ آنها یک مسؤول مستقیم می‌خواهند و آن هم وزیر جهاد است.

در برابر این تصویر، مدافعان وزیر یک استدلال دارند؛ استیضاح قیمت را پایین نمی‌آورد. تغییر وزیر به خودی خود گران‌فروشی را متوقف نمی‌کند و نرخ ارز را هم پایین نمی‌آورد. اما این استدلال تمام‌واقعیت نیست. استیضاح شرط لازم اصلاح است، نه شرط کافی. بدون تغییر وزیری که یا توان اعمال اختیارش را نداشته یا نخواستنه آن را تا انتها اعمال کند، امیدی به تغییر رویکرد نیست. استیضاح سیگنال روشنی به دولت می‌دهد که مجلس گرانی خوراکی‌ها را موضوع درجه ۲ نمی‌داند و انتظار دارد وزیر بعدی با برنامه روشن‌تر و زمان‌بندی‌شده، بیاید؛ شفاف‌سازی فهرست واردکنندگان و ارز‌گیرندگان، اصلاح فوری سامانه بازار گاه، اعلام سقف‌های قیمتی قابل نظارت برای برنج، مرغ و روغن، و مهم‌تر از همه، شکستن حلقه‌های انحصار در تأمین نهاده.

اگر وزیر جدید ظرف یکی دو ماه معرفی شود و با چنین برنامه‌ای بیاید، استیضاح اثر اقتصادی هم خواهد داشت؛

[تأخیر در پیگیری مشکلات بازار نهاده‌های دامی]

بازار نهاده‌های دامی طی ماه‌های اخیر با اختلالات جدی مواجه شده است؛ اختلالاتی که دامداران و مرغداران بارها نسبت به آن هشدار داده‌اند. با وجود انتشار گسترده این اعتراض‌ها در رسانه‌ها، روند تأمین و توزیع نهاده‌ها به‌موقع اصلاح نشد و در نهایت، بازار به آستانه کمبود رسیده است.

وزارت جهاد کشاورزی به عنوان نهاد مسؤول تأمین نهاده‌های دامی، حتی در شرایط کمبود از نیز موظف به پیگیری و هماهنگی‌های لازم بوده است. با این حال، در حالی که تولیدکنندگان با کمبود نهاده‌ها مواجه بودند، ثبت سفارش‌ها با اختلال روبه‌رو شد و بسیاری از واردکنندگان به دلیل بدهی‌های معوق و عدم دریافت ارز، از چرخه واردات خارج شدند. در همین دوره، سیاست افزایش جوجه‌ریزی از ۱۴۰ به ۱۶۰ میلیون قطعه نیز بدون تأمین متناسب نهاده‌ها اجرا شد؛ تصمیمی که فشار مضاعفی بر واحدهای تولیدی وارد کرد و نارضایتی‌ها را افزایش داد.

در پی چالش عدم تعادل عرضه و تقاضا، سازمان بازرسی کل کشور به دستور رئیس قوه‌قضائیه وارد عمل شد و جلسهای فوق‌العاده با حضور معاونان وزارت جهاد کشاورزی برگزار کرد. در این نشست، ضمن بررسی ابعاد کمبود نهاده‌ها، گزارش‌هایی از تخلفات برخی شرکت‌های واردکننده نیز مطرح شد؛ از جمله عدم عرضه به‌موقع یا فروش بدون تحویل کالا. همچنین ضعف نظارتی وزارت جهاد کشاورزی در پیگیری لیست نهاده‌های تحویل نشده مورد انتقاد قرار گرفت.

سازمان بازرسی خواستار پاسخگویی دقیق وزارت جهاد کشاورزی به ۱۲ پرسش کلیدی شده و تأکید کرده که شرکت‌های متخلف باید به مراجع قضایی معرفی شوند. همچنین مقرر شد در صورت اثبات کوتاهی مسؤولان در ثبت سفارش یا نظارت بر توزیع، پرونده آنها به دستگاه قضایی یا هیات‌های تخلفات اداری ارجاع شود. کاهش سهمیه شرکت‌های متخلف نیز به‌عنوان یکی از اقدامات اصلاحی در دستور کار قرار گرفت. در مقابل، وزارت جهاد کشاورزی با ارائه گزارشی از عملکرد خود، اعلام کرد ثبت سفارش نهاده‌ها بیش از سهم فصلی و حتی سالانه انجام شده و نسبت به سال گذشته حدود ۵ درصد افزایش واردات داشته است. این وزارتخانه مشکلات اصلی را در بدهی‌های انباشته واردکنندگان و عدم تأمین ارز کافی از سوی بانک مرکزی دانست و تأکید شد که برای حل این مسائل، مکاتبات و جلسات متعددی با نهاده‌ای ارشد کشور برگزار شده است. با وجود این توضیحات، مسؤولیت نهایی تأمین نهاده‌ها همچنان بر عهده وزارت جهاد کشاورزی است. حتی اگر تأمین ارز با تأخیر انجام شده باشد، پیگیری این وظیفه مستقیم این وزارتخانه است. اکنون با ورود رئیس‌جمهور و صدور دستور مستقیم برای تأمین ارز نهاده‌های دامی، امید می‌رود بخشی از مشکلات فعلی کنترل شود، هرچند این اقدام دیر هنگام، نشان‌دهنده خلاهای جدی در هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی و مالی کشور است.

و تجارت منطقه‌ای نقش ایفا کند.

همچنین مهندس محمدجواد شاهجویی، بنیانگذار اندیشه‌کده حمل‌ونقل ایران و رئیس کمیته برنامه‌ریزی انجمن مهندسی حمل‌ونقل ایران در این نشست، در تایید سخنان علی حسون گفت: «از دیدگاه ایران، اهمیت این پروژه ابتدا در حوزه انتقال مسافرو و کمک به حمل‌ونقل مسافران و با توجه به حجم عظیم سفرهای سالانه بین ۲ کشور است. بنابراین همان گونه که بین سران ۲ کشور توافق شده، دولت جمهوری اسلامی ایران علاقه‌مند است هر چه سریع‌تر اتصال ریلی شلمچه - بصره برقرار شود و حمل‌ونقل مسافران سریع‌تر انجام شود. در آینده هر ۲ کشور به این نتیجه خواهند رسید که برای تقویت تجارت دوطرفه از این مسیر و سایر مسیرها باید استفاده کنند.

گروه اقتصادی: در حالی که طبق قانون تمرکز، اغلب ابزارهای تنظیم بازار اقلام کشاورزی در اختیار وزارت جهاد کشاورزی است، بازار گوشت، مرغ و برنج طی یک سال با ضعف نظارت و توزیع مواجه بوده و این وزارتخانه نتوانسته کالاهای اساسی را با قیمت‌های هدف دولت به مصرف‌کننده برساند. در این شرایط، مجلس به گزینه استیضاح وزارت جهاد کشاورزی نزدیک شده است.

وقتی ضعف در تنظیم بازار خوراکی‌ها مشهود است، مجلس باید از ابزار نظارتی خود بر عملکرد و وزیر جهاد کشاورزی برای بازگرداندن مسؤولیت‌پذیری و نظم به زنجیره «تولید - تأمین - توزیع» استفاده کند. غلامرضا نوری‌قرلجه، وزیر جهاد کشاورزی دولت چهاردهم، در طول سال نخست دولت مسعود پزشکیان هم اختیار حقوقی کافی برای کنترل بخش عمده‌ای از بازار مواد غذایی داشت، هم دسترسی به ارز ترجیحی و واردات و هم ابزار نظارتی و توزیعی داشته است اما خروجی بازار چیز دیگری شد. قیمت برخی محصولات غذایی مانند گوشت قرمز مهر ۱۴۰۴ در برخی واحدهای خرده‌فروشی کیلویی ۱۵ میلیون تومان در برخی مناطق تهران هم فروش رفت، مرغی که باید با نهاده ۲۸۵۰۰ تومانی کمتر از ۱۰۰ هزار تومان می‌بود اما تا ۱۸۰ هزار تومان هم فروخته شد و برنج وارداتی که دولت می‌گفت باید ۶۰ تا ۷۰ هزار تومان به دست مصرف‌کننده برسد، در بازار تهران اما کیلویی به ۱۵۰ و حتی ۲۰۰ هزار تومان رسید. در چنین وضعیتی، مجلس اگر وزیر را به صحن بخواند و مورد پرسش قرار دهد، در واقع از ابزار نظارتی خود برای دفاع از معیشت مردم استفاده می‌کند. پایه حقوقی این استیضاح روشن است. با «قانون تمرکز وظایف و اختیارات بخش کشاورزی» مسؤولیت سیاست‌گذاری و تنظیم بازار اغلب اقلام کشاورزی و خوراکی از صمت به جهاد کشاورزی برگشته بود تا یک متولی پاسخگو وجود داشته باشد. در ۲ سال بعد، به دلیل بعضی مصوبات کارگروه مستقر در صمت و بعد هم تصمیمات مقطعی ستاد هماهنگی اقتصادی، بخشی از این اختیارات عملاً دوباره شد اما در ۱۴۰۴ خود وزیر اعلام کرد اختیارات اخذ شده به وزارتخانه برگشته و ثبت سفارش و تأمین و مدیریت زنجیره باید از کتال وزارت جهاد کشاورزی انجام شود. وقتی وزیر خود می‌گوید ابزارها دست من است، دیگر نمی‌تواند در مقابل جهش قیمت‌ها صرفاً به «هماهنگی بین‌بخشی» ارجاع بدهد. او متولی قانونی بازار بوده و باید نتیجه می‌داد.

■ کارنامه قیمت کالاهای اساسی در یک سال اخیر

کارنامه قیمت کالاهای اساسی در یک سال اخیر هم به سود او نیست. در گوشت قرمز، هم‌زمان با تشدید خشکسالی و کمبود علوفه، هشدار دامداران درباره افت تولید جدی گرفته نشد؛ ثبت سفارش نهاده به‌موقع و به اندازه انجام نشد، سامانه توزیع نهاده درست عمل نکرد و امدار برای حفظ گله مجبور شد نهاده را از بازار آزاد گران بخرد. نتیجه‌اش این شد که در سطح مصرف، فاصله قیمت دام تا قضایی به بالای ۷۰۰ هزار تومان جهش یافت و قیمت در بعضی نقاط تهران به کیلویی ۱۵ میلیون تومان هم رسید، در حالی که تولیدکننده سهمی بسیار کمتر از این می‌گرفت و بخش اصلی گرانی در حلقه‌های میانی و توزیع شکل گرفته بود. این دقیقاً همان جایی است که وزیر باید مداخله می‌کرد و نکرد.

در مرغ و تخم‌مرغ هم وضعیت همین قدر گویاست. دولت ارز ۲۸۵۰۰ تومانی برای واردات

ایران و عراق در سال‌های اخیر تبادلات گسترده‌ای در حوزه‌های گردشگری و تجارت داشته‌اند، به گونه‌ای که سال ۱۴۰۳، ۱۲ میلیارد دلار از تبادل ۷ میلیون گردشگر و حجم تجارت ۱۲ میلیارد دلاری حکایت داشت. ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل، بویژه تأخیر در راه‌اندازی خط ریلی شلمچه - بصره، یکی از عوامل اصلی افزایش زمان سفر و تجارت و کاهش رفاه مسافران میان ایران و عراق به شمار می‌رود. با توجه به رشد روزافزون گردشگری و مبادلات تجاری بین ۲ کشور، این مسیر

ایران و عراق در سال‌های اخیر تبادلات گسترده‌ای در حوزه‌های گردشگری و تجارت داشته‌اند، به گونه‌ای که سال ۱۴۰۳، ۱۲ میلیارد دلار از تبادل ۷ میلیون گردشگر و حجم تجارت ۱۲ میلیارد دلاری حکایت داشت. ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل، بویژه تأخیر در راه‌اندازی خط ریلی شلمچه - بصره، یکی از عوامل اصلی افزایش زمان سفر و تجارت و کاهش رفاه مسافران میان ایران و عراق به شمار می‌رود. با توجه به رشد روزافزون گردشگری و مبادلات تجاری بین ۲ کشور، این مسیر